

NAPREJ

— Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke —

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6. I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42 —, za pol leta K 21 —, za četiri leta K 10:50 za mesec K 3:50. Za Nemčijo celo leto K 46 —, za ostalo tujino in Ameriko K 54 —.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in po slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primoren popust

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Dr. Wilfanu v odgovor.

Predvsem obžalujem, doktor, da sem Vas motil v Vašem počitniškem miru, in da Vas moram motiti še nadalje. Istočasno pa še bolj obžalujem, da se niste potrudili prečitatati celega mojega članka v zadnji »Demokraciji«, marveč ste se zadovoljili, kakor sami priznavate, z enim samim mojim stavkom, na kojem gradite svojo stavbo. Tako od Vas pripoznano postopanje ne dela baš časti resnemu in vestnemu politiku, kakor se blagovolite imenovati samega sebe.

Jaz, ki me prištevate k »sentimentalcem« ali »radikalcem«, sem Vaš članek v »Edinosti« od 7. t. m. prečital zelo pozorno in sem se le potrdil v prepričanju, da se hočete na vsak način izkopati iz slepe ulice, v kojoj ste zašli po svoji neprevidnosti na majniškem zborovanju. Evo dokaza:

Najpoprej Vam povem, da nimam nikakega zamisla za tisto Vaše razlikovanje pojmov »kompromisa« in »sporazuma« in »v Jugoslaviji« ali »pod Jugoslavijo«. Zame so ti pojmi bistveno istovetni in Vaše igračkarije, doktore, z besedami sedaj, ko ne gre za kako matematično formulo, ampak za živo življenje in celo bodočnost dveh narodov, je absolutno nedopustno.

Vi, doktore, pravite dobesedno: »hočemo urediti razmerje z Italijani na podlagi sporazuma in odklanjate v tej točki vsak kompromis, zahtevamo za Jugoslavijo Trst in vse vzhodno obrežje Jadranskega morja od soške ravnin naprej«. Jaz Vas razumem prav dobro, kaj hočete reči s temi besedami: naš neomajni princip, od kojega se ne odmaknemo, je, da pride Trst pod Jugoslavijo. Kakor hitro nam pripoznate ta princip, gospodje od italijanske strani, potem hočemo sporazumno z Vami urediti naše medsebojno razmerje. Ali z drugimi besedami: najprej Trst pod Jugoslavijo, potem sporazum z Italijani. Tako sem pisal v »Demokraciji« in vsak objektivni bralec, ki je čital cel moj članek in se ni ustavil pri tej pikli, kakor moj častiti gospod nasprotnik, je čital pravilneje od dr. Wilfana in razumel, da očitam jaz **nacionalističnemu principu** dr. Wilfanovemu le to, da hoče od Italijanov najprej načelno pripoznavo da spada Trst pod Jugoslavijo, oziroma proglašam sam tak nepremakljivi princip, in potem je še le pripravljen na pogajanja, na sporazum.

Vi, doktore pa mi pridete sedaj z očitanjem, da sem Vam podtaknil, da hočete odločiti sporazum z Italijani za po tem, ko bo Trst že naš. Moram Vam pa že povedati, doktore, da Vas nisem nikoli smatral za takega političnega naiivneža, četudi nimam tako visokih pojmov v Vašem političnem poslanstvu kakor Vi sami. Svetujem Vam le, da vidrugič pač malo pozorneje in vestneje čitate moje članke, predno začnete z njimi polemizirati, in drugič Vam svetujem, da polemizirate stvarno in da se pomaknete malo nižje k nam navadnim zemljanom.

Grajal sem Vaše načelo, doktore, o kojem trdim, da je napačno, krivično, nacionalistično. Takoj na to sem odklonil tudi načelo Piittonejevo-Puecherjevo (Pod Jugoslavijo za nobeno ceno), ker se mi zdi tudi napačno in nesocialistično. Nasproti temu sem postavil svoje načelo, o kojem menim, da odgovarja pravičnosti in socialističnemu naziranju. Oba prizadeta naroda morata pristopiti k spravnim pogajanjem kot enakoveljavni in enakovredni stranki. Če jaz rečem nasprotni stranki: jaz se bom s Teboj pogajal in sem pripravljen na sporazum na koncesije, ampak proti temu, da pripoznaš in računiš s tem, da spada Trst k Jugoslaviji, potem jej zaprem vrata pred nosom, ne more se z menoj več pogajati. Če mi nasprotna stranka

kategorično izjavi: pod Jugoslavijo za nobeno ceno, je položaj isti, tudi jaz se ne morem z njo več pogajati. Pravilno je po mojem mnenju to stališče poravnati, **sporazumeti se moramo, sicer ne moremo živeti, ne eni ne drugi.**

Državna oblika, za kojoj se zedinita ta dva prizadeta naroda, da bo še le rezultanta spravni pogajanj, in bodi ona, ki najmanj prejudicira življenskim predpogojem one stranke, ki bo morala popustiti. Obe stranki ne moreta imeti Trsta, vsaj si je težko misliti obliko popolne paritete med obema; če bi se našla, toliko bolje. Ktera naj popusti? Tista, ki bo manj prizadeta od nasprotne, če bi ona morala popustiti, in to seveda proti temu, da so jej garantirani vsi pogoji daljšega razvoja.

Wilfanova formula je prenačljena, prezdognja, nepolitična. Razburila je po nepotrebnem italijanske duhove. Lahko nam bo še veliko škadovala za slučaj, če bi se tržaško vprašanje rešilo brez nas in proti nam. Ali je to izključeno?

Wilfanu in drugim voditeljem očitam, da niso še poskušali stopiti v ozke, intimne stike z domačim italijanskim življenjem v svrhu ventilacije vseh spornih točk, razlogov za in proti Jugoslaviji. Res je, da se Italijani ne upajo iz rezerve in niti povedati nočejo, do kam naj bi segala njihova italijanska tržaška država. To pa nas ne bi smelo motiti. Mi bi morali poskusiti vse korake, da izvemo od Italijanov, pri čem da smo. Ta negotovost, to tavanje je postalo že mučno in neznosno.

V Trstu, dne 10. avgusta 1918.

Dr. Josip Ferfolja.

Pogled na vzhod.

Žrtve in bolešt, ki jih prinaša vojna človeštvu, postajajo dan za dnem neznosnejše. Na tisoče mož in mladeničev pada vsak dan, vsako uro na raznih bojiščih in kakor da bi to ne zadostovalo, umira v zaledju brez števila starčkov, žen in otrok zaradi pomanjkanja, gladi in tuberkuloze. Kamor človek pogleda, vidi znake onemoglosti in bolešt. Po mestnih ulicah ne vidiš ljudi, ampak skelete, ki tavaajo iz kota v kot, da si najdejo grižljaj kruha. Če se postavimo pred tovarno in čakamo, da zatrobi sirena znamenje, da je za tisti dan delo končano, ne vidimo več prihajati iz tovarne nekdanje krepke delavce, pač pa se nam zdi, da stojimo pred pokopališčem, iz katerega prihajajo duhovi prokletih, kateri nimajo niti v grobu blaženega miru!

Ko opazujemo take in druge prizore, nam nehote pridejo v spomin prvi dnevi vojne. Takrat je bilo drugače. Bojni klic, da je domovina v nevarnosti, je izzval iz mas precej navdušenja in trume oboroženih vojakov so šle veselo in navdušeno na bojišče in njih starši, žene in otroci so jih obsipavali s cvetjem in zelenjem. Tako se je godilo v vseh bojujočih državah, ker so bile »slučajno« vse domovine v nevarnosti. Bile so seveda tudi izjeme in marsikdo izmed nas je opazoval to navdušenje s strahom in mislil na neizogibne posledice, ki jih vojna prinese. Posledice so kmalu prišle in navdušenje je začelo polagoma padati. Na njeno mesto sta stopila pomanjkanje in glad ter skrb za svojce, ki prenašajo strašno vojno gorje na bojnih poljih. Proletarijat je poleg vseh žrtev občutil še drug udarec: vojna furija je Internacijonalo razdelila in onemogočila. Za zavedni proletarijat je bil to hud udarec. Na eni in drugi strani so se socialistične stranke postavile na stališče »obrambe« in tako je bil onemogočen skupen nastop za dosego miru. Vrhutega je onemogočala buržoazija nje občevanje. Vsak dan nam je prinašal različnih novosti, a nobena ni bila razveseljiva. Vojna je trajala eno, dve,

tri leta in človeštvo sploh, posebno pa delavstvo je zastoj iskalo med dnevnimi novicami razveseljivega pojava.

Končno je vendarle spomladaj 1917. prišla posebno za zavedni proletarijat vesela novica: na Ruskem je izbruhnila revolucija, in ruskega tiranstva je bilo konec! Po celi Evropi je zavedni proletarijat navdušeno pozdravil rusko revolucijo, ter sledil dogodkom na vzhodu, z upanjem, da prinese ruska revolucija izmučenemu človeštvu zaželjeni mir. Ruska meščanska »demokracija« je s pomočjo organiziranega proletarijata vrgla ruski carizem. Med tem pa, ko je ruski proletarijat stavil kot prvo zahtevo sklep splošnega miru na podlagi samoodločevanja narodov, je ruska meščanska demokracija postala bojevitejša kot prejšnji mogotci in hotela nadaljevati vojno. Delavstvo je bilo vojne do grla siti in na vso moč zahtevalo mir. Zaraditega je ruska meščanska vlada prišla v neizogiben konflikt z revolucionarnim delavstvom in to je jeseni 1917. vrglo meščansko vlado, kakor je ta pred pol letom strmoglavila carizem. Proletarijat celega sveta je z občudovanjem in navdušenjem slavil zmago ruskih sotrpinov in prepričano pričakoval v najkrajšem času splošen mir.

Ruski boljševiki so res z vsemi močmi skušali doseči splošen mir, a njih klic je ostal brezuspešen, ker je proletarijat ostalih držav držal roke križema.

Ruska boljševiška vlada pa, je napravila napako. Poleg tega, da je zahtevala svobodo za vse narode, je obenem zahtevala pravo osvoboditev ne samo v narodnem, ampak tudi v gospodarskem oziru za lastni narod! To je seveda huda napaka, zato je rusko meščanstvo z vsemi sredstvi skušalo strmoglaviti boljševike. V domačem meščanskem časopisju smo čitali o vseh mogočih grozotah, ki so jih boljševiki uganjali. Brezštevila žrtev »rdečega terorizma« smo pobirali iz meščanskih listov, ki so zelo radi prinašali razburljive vesti njih ruskih kompanjonov. Ljening in Trocky sta bila tako krvoločna, da je malo manjkalo, da se sama sebe obesita ali ustrelita, ker drugače bi ne izvršila popolnoma njih misije. Vsled boljševiškega »terorizma« je rusko meščanstvo iskalo pomoči pri vseh mogočih »demokracijah« na svetu, in da izgubijo voditelji ruskega delavstva zaupanje mas, se je meščanstvo posluževalo vseh sredstev, da zanese zmešnjavo v razvoj ruske revolucije.

Zmešnjave so res prišle. Nova republikanska vlada je vstopila v mirovna pogajanja s centralnimi državami. To je bil največji vzrok, da je rusko meščanstvo s pomočjo zahodne »demokracije« uvedlo v Rusiji še večjo zmedo. Nemški militarizem je porabil priliko in diktiral boljševiški vladi Brest Litovski mir. Boljševiki so bili prisiljeni skleniti mir, da rešijo rusko revolucijo, ker nemški militarizem je raztegnil svoje kremplje gor do Petrograda.

Z napetostjo smo pričakovali poročil iz Rusije in ko je bil mir v Brestu sklenjen, smo z oddihom rekli: ruska revolucija je rešena, da se reši še drug, poskrbi ruski zavedni proletarijat.

Zmeda v Rusiji se nadaljuje in upanje, da je ruska revolucija zmagovita je zopet opešalo. Proti ruskim boljševikom se niso postavile samo sile centralnih držav, marveč tudi ententina »demokracija«. Angleži, Francozi, Japonci in nemški militarizem na zunan, rusko meščanstvo s pomočjo Čeho-Slovakov na znotraj, skušajo na vse načine, da bi uničili rusko socialistično republiko. Zopet pričakujemo z napetostjo poročil o dogodkih v Rusiji in navdaja nas strah, da bodo sovražniki proletarijata premagali mlado rusko socialistično republiko. Pri vsej nevarnosti pa drži žalibog evropski prole-

tarijat roke križema in mirno gleda in dopušča, da se sovražniki proletarijata cele Evrope bojinejo zoper vlado ruskega delavstva. Kakor je lani mednarodni proletarijat navdušeno pozdravil preobrat v Rusiji, tako malodušno gleda danes v nevarnost, ki preti prvi socialistični republiki! Koliko časa še? Poraz ruskega proletarijata bi bil poraz za proletarijat celega sveta. Iz Rusije prihaja bojni klic: **Ruska socialistična domovina je v nevarnosti!** Bodi ta klic resen memento ne samo proletarijatu, ampak tudi in v prvi vrsti njegovim voditeljem. **»Memento mori!«** Spominaj se smrti, spominaj se poraza! Tako kličejo voditelji ruskega proletarijata. Socialistična domovina je v nevarnosti! Čas je, da se postavimo na stališče »obrambe!« Zgodovinski dan Internationale se bliža, zato na delo, da ne bo prepozno!

v. k.

Vojna poročila.

Avstrilsko vojno poročilo.

Dunaj, 13. avgusta. Uradno se razglša: Na tirolski gorski fronti so naskakovalne patrolje 37. strelskega polka izvršile uspešen napad na sovražne pozicije na Monte Corso ter so pri tem prizadejale sovražniku znatne izgube. V pokrajini Feltre povzročajo napadi sovražnih letalcev obilo smrtnih žrtev med domačim prebivalstvom. Na albanskem bojišču nič posebnega.

Bitka na zapadu.

Berlin, 13. avgusta. Jugozapadno Yperna že v zgodnjih jutranjih urah ljut artiljerijski boj. Sovražni napadi se v našem ognju niso mogli razviti. Južno Marisa so se razbili ponovni angleški napadi. Na fronti med Ancro in Avro je dopoldan potekel mirno. Južno Somme je sovražnik popoldne napadel z močnimi silami. Vsi napadi so bili odbiti. Tudi severno ceste Amiens-Roy smo zavrnili močne napade. Med Avro in Oiso ljuti boji z deloma novo došlimi francoskimi divizijami. Silni napadi ob Avri ter med Tilloloyem in Elincourtom so se zrušili pred našimi črtami; na nekaterih mestih smo sovražnika v protisunku vrgli nazaj. Jugovzhodno Lassignyja je sovražnik nadaljeval svoje napade do poznega večera. V ozemlju Matze je izvršil sovražnik le slabotne napade, ki so bili gladko odbiti. Včeraj je bilo sestreljenih 29 sovražnih letal.

Zračni napad na angleško brodogradnjo.

Berlin, 13. avgusta. Dne 11. avgusta so naši stražni letalci zapazili severno Vlielandu močno angleško brodogradnjo, obstoječe iz 25 velikih vojnih ladij, 6 oklopnih križark ter mnogo torpedovk in rušilcev. V bližini se je nahajalo že 6 brzih čolnov, katerih posadka je kakor tudi ona na torpedovkah polagala mine. Angleško brodogradnjo je bilo na potu v nemški zaliv. Naši letalci in ena zračna ladja so napadli torpedovke. Vseh šest brzih čolnov je bilo potopljenih, ena oklopna križarka in ena torpedovka sta bili močno poškodovani z bombami. Naša zračna ladja je bila v boju poškodovana in je goreča padla na morje.

Dva češka legionarja vjeta.

Dunaj, 13. avgusta. Na gardskem jezeru je neka naša stražna ladja potopila dva italijanska motorna čolna. Posadka je bila večinoma vjeta, med drugimi dva češka legionarja. Oba sta nosila uniformo naših vojakov. Bila sta deseterik Storch in strelec Garden.

Amerikanska tvornica za topove.

Haag, 13. avgusta. Iz Washingtona se brzojavlja, da bo ameriški vojni urad na Francoskem ustanovil z glavnico trideset milijonov dolarjev tvornico za topove.

Vesti iz Rusije.

Položaj v Rusiji. Berlin, 13. avgusta. »Vossische Zeitung« javlja: Dejstvo, da se je umaknilo nemško poslaništvo iz Moskve v Pskov, ko je uvidelo, da niti v Petrogradu ni varno, žarko osvetljuje nad vse resni položaj na našem vzhodnem bojišču. Kako je pravzaprav v resnici, pač lahko uganemo že iz tega, ker se je vrnil poslanik Helfferich v Berlin. Zapustil ni Moskve le zato, da poroča v Berlinu o položaju na Ruskem, temveč ga je prignalo v domovino tudi dejstvo, da ni bil več varen življenja v Moskvi. Že ko je prišel v Moskvo, so bile razmere tam tako kritične, da mu je ruski komisar za zunanje zadeve svetoval, naj ne zapusti svojega stanovanja in ga je zato komisar sam dvakrat obiskal, da je uredil službene stvari. Iz vseh teh dejstev se da le sklepati, da sedanja sovjetska vlada nima več moči, da bi varovala zastopnike Nemčije pred ruskimi protirevolucionarnimi elementi, ki nedvomno znatno obvladujejo položaj. S tem pa še ni rečeno, da morda tudi boljševiški elementi ne sodelujejo pri tem, Nemcem sovražnem gibanju.

Odločni ukrepi v Moskvi. Moskva, 12. avgusta. Vsi častniki, ki se nahajajo v moskovskih predmestjih se morajo nemudoma javiti, sicer jih zadenejo težke kazni. Svet ljudskih komisarjev je zaukazal, da morajo zapustiti vsi prebivalci, ki nimajo nujnega opravila, mesto tekom treh dni.

Boji v Sibiriji. Moskva, 12. avgusta. Semkaj dospeli člani sibirskih sovjetrov poročajo, da so Čeho-Slovaki prodrli le do Bajkalskega jezera. Dalje vzhodno je vsa Sibirija v rokah sovjetske vlade. Mesta in vasi vzhodno Sibirije so slej ko prej pod rdečo zastavo socialistične republike. — London, 13. avgusta. »Times« poročajo iz Tokia, da so močne sovjetske čete napadle Čeho-Slovake v ozemlju Usuri ter jih porazile.

Japonska intervencija v Sibiriji. Tokio, 12. avgusta. Vojni minister je odpotoval v Niko na cesarski dvor, da izpostavi imenovanje generala Otami za vrhovnega poveljnika ententnih čet v Sibiriji. Japonski ministrski svet je razpravljalo položaju v Sibiriji, o pomankanju živil in drugih potrebščin za prihodnjo zimo.

Češko-slovaško bojišče. Moskva, 10. avg. Tukajšnje časopisje poroča: Začeli smo prodirati proti Simbirsku. Železnica Ufa-Sibirsk je deloma v naših rokah. Irbit je sovražnik zasedel. Po poročilu vojnega komisarja sibirskih armad, ki se je ravnokar vrnil v Moskvo, ravnajo Čehi zelo strogo in trdo z delavci. V Omsku so aretirali 7000 delavcev in jih mnogo postrelili. V sovražni armadi se nahaja okoli 30 odstotkov Čehov, dočim jih je bilo prej 80 odstotkov. Ostanek sestoji v glavnem iz častnikov belih gardistov.

Maksim Gorki v preiskavi. Milanski »Secolo« javlja, da so rdeči gardisti na Ljeningov ukaz izvršili pri Maksimu Gorkem hišno preiskavo ter zaplenili vso njegovo korespondenco.

Politični pregled.

= Nova ofenziva proti Italiji. Iz Rima se poroča londonskim »Central News«, da je pričakovati po informacijah, došlih indirektno iz Avstrije in Nemčije, novo ofenzivo proti Italiji. Nemško armadno vodstvo želi doseči na italijanskem bojišču odločitev, predno prično večje akcije na zapadu. Nemčija bi dala Avstriji na razpolago armado treh zborov pod vodstvom generala Belowa, ki bi pričel napadati z gorske strani. Tudi na ostali fronti bi bile nemške čete postavljene v prvo črto. Ker bi se tako Avstrija zaupala pruskemu generalisimu, bi prevzel vrhovno vodstvo cesar Karel sam, dočim bi Below z naslovom šefa generalnega štaba vodil operacije sporazumno z Ludendorffom.

= Poslanec Mastalka je odložil svoj mandat v državnem zboru. Pri tej priliki pa je odklonil tudi odlikovanje, katero je dobil za svoje »zvesto« delovanje v kontrolni komisiji za državne dolgove. Listi pišejo, da je Mastalka doma kuhal marmelado in dobival od države posebne ugodnosti. Bogatel je tako, da je postal milijonar. Všeč mu ni, da se je Hussarek podal glede trutnovskega sodišča na Seidlerjevo stališče. — V kontrolno komisijo za državne dolgove stopi sedaj njegov namestnik, in ta je socialno-demokratski poslanec Seitz.

= Obnovitev Galicije. Ministri baron Wimmer, vitez Homann in vitez Galecki odpotujejo početkom prihodnjega meseca v spremstvu načelnika Poljskega kluba v Galicijo na študijsko potovanje v svrhu obnovitve opustošenih galiških pokrajin.

= Nov knez nadškof solnograški. Solnograški kapitelj je predvčerajšnjim izvolil škofa dr. Ignacija Riederja za naslednika pokojnemu knez nadškofu dr. Baltazarju Kaltnerju. Dr. Rieder je volitev sprejel.

= Nemški glasovi o vojnem položaju. »Frankfurter Zeitung« se spominja velike nevolje, ki je vladala v nemškem glavnem stanu proti bivšemu državnemu tajniku Kühlmannu, ker je bilo vojno razpoloženje v nemški armadi zelo veliko. List pravi nadalje: Upajmo, da nas bo grenki doživljaj pretoklega četrtka spravil vendar končno tako daleč, da naši vojskovodje ne bodo delovali naravnost proti naši politiki in narobe, marveč da bo tudi naša politika primerno podpirala razpoložljiva sredstva. Če se da to doseči, bomo lahko preboleli tudi dogodek zadnjega četrtka. — »Vorwärts« pa izvaja: Proč s krinko svetovnega oderuha, ki hoče do konca vztrajati v vojni, in pokazimo svetu svoj pošteni obraz kot narod, ki je v velikih skrbih za svojo bodočnost in ki ima mnogo vzroka, biti v skrbih. Potem bomo imeli na znotraj in na zunanjo moč, da dosežemo ugoden konec vojne. Nasprotna metoda dovede v večjih ali manjših postojankah v prepad. Govorimo o odločilnih vprašanjih politike. Naenkrat se vprašamo začuden: Kje pa ostane pravzaprav politično vodstvo? V tem času vendar ne potrebujemo samo vojaškega vodstva, marveč tudi politično vodstvo, ki pokaže cilje in pota, ki išče zaupanja in vstvarja zaupanje. Kje je to politično vodstvo?

= Vesti o mirovniških akcijah. Vodstvo holandske mirovne zveze »Antiorlogrod« se bavi z načrtom ljudskega glasovanja, da s tem pozove holandsko vlado k mirovnemu posredovanju pri vojujočih državah. Zveza bo apelirala tudi na švicarske pristaje, da tudi tam povzročijo ljudsko gibanje za posredovanje od strani nevtralecev.

= Ententa odklonila novo mirovno ponudbo. »Kölnische Volkszeitung« poroča iz rimskega vira: Minister vnanjih zadev, Sonnino, je obvestil ostale ministre, da je ponujala Nemčija Wilsonu mir, toda ententa je nemški mirovni predlog odklonila.

= Španska ostane nevtralna. Španska je po medeljskem ministrskem svetu objavila oficijozno izjavo. Glede španske politike pravi izjava: Ministrski predsednik je izjavil, da se vnanja politika Španske ne bo izpremenila, ker je ohranitev nevtralitete za nas bistvene važnosti in nikakor ne ovira močne obrambe velikih narodnih interesov, ki so poverjeni vodstvu in nadzorstvu vlade.

= Pogodba med Zedinjenimi državami, Anglijo in Kanado. Med Zedinjenimi državami, Anglijo in Kanado je bila pred kratkim sklenjena nova vojaška pogodba. Nove pogodbe se bodo nanašale na 54.000 Amerikancev na angleškem ozemlju, od katerih jih je 36.000 Kanadi, in na 250.000 Angležev, od teh 60.000 Kanadcev, na ameriškem ozemlju. Po novi pogodbi bodo vsi državljani, ki se nahajajo v teh treh državah podrejeni vojaškemu zakonu države, koje državljanji so.

= Amerika računa na dolgo vojno. Iz Curriha poročajo, da je izjavil na neki pomorski slovesnosti, kateri so prisostvovali zavezniški državniki, nevtralcii in predsednik Wilson, ameriški pomorski nadzornik Hürly, da pripravlja Amerika veliko pomorsko ladjevje. Ameriška vlada računa na dolgotrajno vojno, ker ni mogoče sklepati miru prej, dokler ne bo uničen vojaški sistem v Nemčiji.

= Wilson pride v Evropo. Londonski listi javljajo, da pride predsednik Wilson na Angleško, če bodo razmere le količkaj dopuščale. Njegov obisk bo važen zlasti zaradi dogovorov o nastopu alirancev v Sibiriji.

Dopisi.

Trst. Sveži grob. V pondeljek, dne 12. t. m. je umrla v Trstu sodružica Kristina Kolenc rojena Ličar, soproga našega sodruga in člana tržaškega političnega odbora Josipa Kolenca. Kristina je bila komaj 32 let stara. Bila je iskrena sodružica in zvesta članica vseh naših izobraževalnih društev. Vesele in zdrave pravi je morala vendarle podleči bolezni, s katero se je dolgo časa borila. Bodi ji zemljica lahka! Sodrugu Kolencu, očetu in sestram umrle izrekamo naše iskreno sožalje ob tem prerano odprtem grobu.

Uradniki in trgovinski nastavljenici v Trstu so predložili zvezi delodajalcev spomenico, v kateri zahtevajo naslednje zvišanje plač:

1. Uradnikom in uradnicam, ki dobe sedaj manj nego 250 K mesečne plače, naj se povišajo plače od 1. avgusta t. l. naprej za 60%. 2. Uradnikom in uradnicam, ki dobe več nego 250 K mesečne plače naj se jim poviša plače za 40%. 3. Vsem uradnicam in uradnikom naj se da od 1. avgusta naprej 15% družinske doklade na povišani plači in za vsakega člana družine.

Zahteve res niso velike. Bolj se mora človek čuditi, da imamo danes uradnike, ki dobivajo še vedno predvojne plače. Toda temu so uradniki sami krivi. Zahtevati, naj se zgane zanje ta ali ona stranka, je smešno. Dokler ne bodo imeli dovolj moči, da lahko izvojujejo svoje pravice, ne bodo se povzpeli nikdar gmotno tako visoko kakor so v resnici potrebni. Da se to zgodi, se morajo pač organizirati. Beseda se zdi marsikomu smešna. Zato pa ni nič manj resnična in ni poniževalna niti za najvsjega uradnika. Sejte, da boste želi!

Dnevne vesti.

= Ustanovitev slovenskega Narodnega Sveta. V petek, dne 16. t. m. se osnuje v Ljubljani Narodni Svet. Na ustanovno sejo pridejo tudi hrvaški, srbski, češki in poljski gostje. Ustanovna seja, na kateri se prečitajo in vdobre pravila, posvetuje o delovanju ter izvoli predsedstvo se vrši v posvetovalnici mestnega magistrata v petek dopoldne in popoldne ter eventualno še v soboto dopoldne. Ob tej priliki bo imel tudi državnozbornski jugoslovanski klub svojo sejo v soboto popoldne. V nedeljo napravijo udeležniki izlet v Št. Janž na Dolenjsko, kjer se odkrije spominska plošča (reliefna podoba, ki jo je izdelal kipar g. Dolinar) umrlega dra. Kreka. Plošča je vzdana na župnišču nad

sobo, kjer je Krek navadno bival pri svojem prijatelju in kjer je tudi umrl. — Ob ustanovitvi Narodnega Sveta imamo eno željo, ta je, da bi se novi Narodni Svet res lotil pozitivnega dela za osvobodjenje tlačenega ljudstva, za povzdigo južnih narodov in da bi nikdar ne pozabil, da je narodovo vstajenje mogoče le potom demokratizma in socialne povzdige. V tem zmišlju pozdravljamo ustanovitev Narodnega Sveta in zunanje goste.

— **Potres v Ljubljani.** Sinoči ob 10. zvečer smo čutili v Ljubljani precej močan potres, ki je trajal kakor tri sekunde. Najprej se je čulo nekoliko bobnenja, potem kratek sunek in kratko gibanje. Potres je bil najbrže lokalni, ki so ga čutili tudi drugod po Kranjskem.

— **Tretji brezmesni dan v tednu se uvede kakor poročila »Slov. Narod«.** Za nas to ni nič novega. Mi imamo že sedaj vsak teden pet do sedem brezmesnih dni; če pa slučajno kateri dan ni brezmesen, takrat pa so naše meso — same kosti.

— **Za mestno kopališče v Kozlezi se določa nov kopalni red.** V torek in petek od 12. ure do pol 4. ure popoldne je kopališče rezervirano le za ženske, od pol 4. do 7. ure zvečer pa le za moške, ostali čas pa je dovoljeno skupno kopanje.

— **Dobrodelno društvo »Naše srce«.** V začetku junija t. l. so prinesli naši dnevnikarji vest, da se je v Ljubljani sestavil »slovenski odbor v pomoč stradajočim otrokom« iz zastopnikov strank. Ta pripravljani odbor je danes vložil pri c. kr. deželni vladi pravila velikega, na najširši podlagi zasnovanega dobrodelnega društva »Naše srce«, ki ima namen v teh bednih časih ohraniti vsaj ostanke našega naroda, v kolikor še ni izkrmavel, predvsem našo mlado, našo mladino. Novemu društvu je bilo vzor češko dobrodelno društvo, ki se je v zadnjem času, med vojno, osnovalo v Pragi. »Češko srce«, in pa »SHS. odbor žena za siročad« v Zagrebu. »Naše srce« bo del velike jugoslovanske dobrodelne akcije ter v tesnem stiku s hrvatskim zgoraj imenovanim odborom. Podpiralo bo bedne nojake, predvsem stradajočo mladino. Zbiralo bo prispevke v denarju in živilih. Nato že zdaj opozarjamo našo javnost, pred vsem naše kmetijsko ljudstvo, da že zdaj kaj odloči v ta namen. Razmerje »Našega srca« do vseh dosedanjih dobrodelnih društev po Slovenskem bomo pojasnili v velikem oklicu na ves narod. Načelstvo pripravljalnega odbora.

— **Znamenje dobe.** V uradnem listu naznanjajo razdružitev: Ljudska hranilnica in posojilnica v Metliki, Hranilnica in posojilnica pri sv. Trojici nad Cerknico.

— **Plem. Šuklje proti dr. Šusteršiču.** V »Slovenca« je začel priobčevati bivši kranjski deželni glavar plem. Šuklje serijo člankov o deželnem gospodarstvu dr. Šusteršiča in njegovih tovarišev. Na razne trditve in opazke g. plem. Šukljeja se bomo ozrli, ko izidejo vsi članki.

— **Skupščina šolske družbe sv. Cirila in Metod** se je vršila v nedeljo dopoldne v Ljubljani. Govorniki, predsednik Andrej Senekovič, župan dr. Tavčar, tajnik dr. Štebinger i. dr. so govorili o družbenem delovanju in stanju tekom zadnjih let, ki so podala šolski družbi precej hud udarec melé v gmotnem oziru, ampak tudi vsled vpoklicanja učiteljev in ker je morala zapreti družba med vojno nekaj svojih šol. Leta 1914. je štela družba 23 vrtecev, ki jih je obiskovalo 1800 otrok, poleg tega je vzdrževala 8 ljudskih šol s 30 razredi, ki jih je posejalo 2514 otrok. Najlepše je razvito njeno šolstvo v Trstu, kjer ima zdaj družba 3 osemrazrednice, v katerih je bilo leta 1916./17. 2157 otrok. Poleg tega vzdržuje družba v Trstu sedaj tudi drugo slovensko meščansko šolo. Družbeni prispevki so v vojnih letih zelo padli, vendar je znašala konec leta 1917. čista imovina Cirilmetodove družbe 1.229.920 kron.

— **Kaj vse je bilo povod internacijam in konfijacijam.** Jugoslovanski klub je interveniral na Dunaju glede internacije in neprimernega ravnanja z znanim slovenskim slikarjem Ferdinom Veselom. Koj v začetku vojne so ga internirali na ljubljanskem gradu, menda le radi neke stare angleške dopisnice, ki so jo našli pri hišni preiskavi. Omenimo pri tej priliki, da je njegova žena Angležinja. No, nato je bil kmalu izpuščen, da so ga ob vstopu Italije v vojno zopet internirali na ljubljanskem gradu. Preganjali so ga od policije do raznih avditorjev, iz kraja v kraj. Seveda, pri njem so našli tudi neki dopis srbskega ministrstva; ta dopis je poslalo srbsko naučno ministrstvo slovenski

sekciji »Lade«, kateri je Vesel predsedoval. Zapolnili so mu tudi precej znatno vsoto denarja, ki ga ni več videl. Poleg tega ima gmotne škode okoli 15.000 do 20.000 kron. Kot vzrok preganjanja navajajo dejstvo, da je Vesel sodeloval na jugoslovanski izložbi v Belemgradu.

— **Zakaj kupujejo posestva v nemških krajih tudi Slovenci in Hrvati?** Nas to vprašanje pravzaprav nič ne briga. Če bi stvari ne omenjali, bi bilo prav tako dejstvo kakor je. Da pa stvar omenjamo, se nam zdi potrebno, ker beremo tolikrat »veselo« vest v slovenskem meščanskem časopisju, da je ta ali oni »majhni« kapitalist kupil hišo, posestvo ali celo graščino v Gradcu, na Zgoranjem Štajerskem, v Spodnji Avstriji ali na Dunaju. Z narodnogospodarskega stališča je to nespametno, ker se s tem vtopi del narodnega imetja v imetje tujega narodnega imetja. Navadno so to ljudje, ki so obogateli v vojni in hočejo uživati potem v lenobi svoj »zaslužek«, namesto da bi okrepili domače gospodarstvo. Vrhutega pa pripravljajo s tem prostor naseljevanja tujega kapitala. To torej omenjamo le zaradi tega, da označimo dejstvo in zmisel javnosti za vseobča vprašanja socialnega razvoja.

— **Cena moka in kruha na Štajerskem.** Z včerajšnjim dnem se je povišala na Štajerskem cena za moko in kruh in sicer stane kilogram krušne moka 1 krono 12 vin, hlebček kruha s 1260 grami pa stane odslej 1 krono 36 vin.

— **Protest proti zvišanju krušnih cen.** Strokovna zveza za Koroško in deželno zastopstvo koroške socialno demokratične stranke sta vložila pri koroškem deželnem predsedstvu protest proti zvišanju cen za moko in kruh. V imenu delavstva sta se potegovali obe zastopstvi za pravične cene, ki ne bodo odirale delavstva vsaj pri vsakdanjem kruhu. Za delavska gibanja in gospodarski polom delavstvo ne bo odgovarjalo.

— **Čudna, pa resnična dogodbica z dunajskega mesta.** Neki kovinarski delavec sedi v neki dunajski gostilni. Pridruži se mu avstrijski korporal in začne z njim pogovor. Ko začneta obravnavati živilčno vprašanje, pravi korporal, da ima od vojnega ministrstva naročilo, naj proizvedejo okolo, kje bi se moglo prodati kaj živil, ker imajo te stvari v vojnem ministrstvu v preobilici in ne vedo kam z njimi. Kovinarski delavec mu verjame vse to in že se veseli na živila ki jih bo dobil od vojnega ministrstva. Brž napravi z njim pogodbo. Pravi, da sicer nima sam denarja doma, da pa si ga lahko izposodi pri znancih. In res, s korporalom sta se zmenila za prostor in čas, kdaj in kje se zopet smideta, delavec pa gre in si izposodi od znancev 2500 kron denarja. Korporal vede nato svojo žrtev pred preskrbovalno skladišče, da se prepriča, je-li že vse pripravljeno in da naroči avtomobil, v katerem odpeljejo živila. Vse v redu. Sedaj pa na pošto. Tam napišeta natančno in vestno kupčijsko pismo, moka, maslo, mast, krompir ... vse lepo zaporedoma ... neverjetno poceni. Vse skupaj znaša okroglo vsoto 2300 kron. Delavcu se smeje srce, zavrikskal bi! Nato vtakne korporal pismo v veliko kuverto in prosi delavca, da mu da omenjeno vsoto, ker je treba ministrstvu poslati denar po pošti naprej. Delavec mu odšteje 2300 kron, ki jih položi korporal v kuverto in jo zapečati. Nato napravi naslov: Njegovi ekscelenci generalnemu intendantu v. Weidenu na Dunaju. To ime seve pri intendantu ne eksistira. Delavec hoče pismo sam oddati na pošto — toliko previdnosti je še ohranil — toda korporal se izgovarja, da to ni mogoče, in da morejo odpošiljati taka pisma le vojaške osebe, ki se izkažejo in legitimirajo. Delavec se uda. Na pošti opravljeno. Še eno pot imata: v arsenal. Tam mora dobiti korporal za delavca dovoljenje, da sme v vojno ministrstvo. Delavec čaka in čaka ... Korporala od nikoder. Sedaj začne stoprav sumiti in odhiti hitro na pošto, da rši svoj denar. Tam zahteva priponočno pismo, naslovljeno na generalnega intendantanta. S poštnim uradnikom odpreta pismo in pred delavčevimi očmi se pokaže njegova vsebina: par časopisnih izrezkov. Lopov je imel enaki dve kuverti, ono z denarjem ni znal previdno skriti, to drugo pa je oddal na pošti. Delavca pa je opeharil na lep in drzen način za 2300 kron, ki jih bržkone ne bo ta več videl. Proti korporalu - lopovu so uvedli preiskavo.

— **Že tisoč — »Naturfreundov« je padlo!** Zadnja številka glasila društva »Naturfreunde« lista »Naturfreund (Prijatelj narave)« priobčuje seznam padlih članov, ki izkazuje 1018 mrtvih. Strašno!

— **Dunajsko dimničarstvo.** Vodstvo dunajske dimničarske zadruga zahteva v spomenu na namestništvo 60 odstotno povišanje

dimničarske plače in uvedbo novega dimničarskega reda. Med dimnikarji in hišnimi posestniki vlada nesoglasje in nasprotje. Hišni posestniki žele, da bi ometali dimnikarji po hišah vsaka dva meseca, dočim se vrši sedaj ometanje mesečno. Posledica tega bi bila, da bi bili dimničarski stroški za posestnike hiš za polovico manjši. Dimnikarji pa nasprotno trdijo, da bi s tem nastala v mestu nevarnost pogostih požarov.

— **»Hrvatski list« za ekavščino.** V Pulju izhajajoči »Hrvatski list« izhaja nekaj dni sem tiskan v ekavščini, to je, eden izmed treh glavnih srbohrvaških dialektov. In sicer se poslužuje ekavščine predvsem Srbi. S tem hoče pokazati »Hrvatski list«, da jugoslovanstvo ni le lepo zamišljena beseda, temveč, da je jugoslovanstvo ideja, ki mora troimeni narod tudi politično in kulturno približati in zedinjati. To pa gre le počasi, korakoma. Praktični korak bi bil s tem gotovo storjen, ako bi Srbi in Hrvati hoteli sprejeti predlog ekavščine za srbohrvaški književni jezik in skupno pisavo latinico ali cirilico.

— **Sarkotić — častni meščan mesta Mostarja.** Občinski svet mostarski, z županom na čelu, je izvolil barona Sarkotića — bosansko-hercegovinskega paše — za častnega meščana glavnega mesta Hercegovine. Beležimo to vest samo zato, da javnost izve, kako reakcionarne elemente hranijo v sebi nekateri hercegovinski meščanski sloji.

— **Po smrti spoazan nekriivim.** Vrhovno sodišče na Dunaju je sprejelo ničnostno pritožbo proti smrtni obsodbi, s katero je bil svoječasno v Senju v Dalmaciji obsojen na smrt in ustreljen Onizim Popović iz Knina. Ustrelili so ga in kot velezidalca pokopali. Pozneje so dognali, da je bil po krivem obsojen, zato mu je šla vojaška godba na grob igrat. Sedaj je sprejeta ničnostna pritožba proti prvi obsodbi, ki je imela za posledico ustrelitev.

— **Tiskarna nadškofa Stadlerja v Sarajevu,** kjer se tiska »Hrvatski Dnevnik«, je prodana za 255.000. K.

— **V Nemčiji mora oddati vsakdo eno moško obleko.** Državni urad za oblačila v Berlinu pozivlja vse moške, da naj darujejo prostovoljno vsak po eno obleko. Kdor ne napravi tega do 15. avgusta, bo moral s prisego potrditi, koliko oblek da ima. — Neresnična poročila bodo kaznovali z zaporom do enega leta in denarnimi kaznimi do stotisoč kron.

— **Fakulteta Karla Marxa.** Kakor poročajo »Izvestija« bo razdeljena vseučilišče v Moskvi v dve kategorije: v znanstveno-akademično sekcijo in v poučno ter izobraževalno sekcijo. V »palači proletarske kulture« ustanove še fakulteto za socialno politično vedo in to bodo imenovali »Fakulteta Karla Marxa«.

— **Ogronne množine mesa v Ameriki.** Iz Novega Jorka poročajo listi, da presega zadnja uradna uredba za vojaštvo namenjenega in proračunanega mesa vse dosedanje rekorde. Konservirati hočejo 99.560.000 funtov masti in 134 milijonov funtov mesa, kar bo stalo 140 milijonov dolarjev. Veliki dobavitelji mesa zakoljejo na teden okoli 30.000 prašičev. — Kdo bo potem mislil v Ameriki na konec vojne?

Zadnje vesti.

Cesar Karel v nemškem glavnem stanu.

Dunaj, 13. avgusta. Cesar Karel je danes odpotoval v nemški veliki glavni stan. V spremstvu vladanja se nahajajo med drugimi zunanji minister grof Burian in šef generalnega štaba baron Arz.

Dunaj, 13. avgusta. Pri posvetovanjih v nemškem glavnem stanu, kjer sta navzoča tudi nemški državni tajnik vnanjih zadev von Hintze in poslanik v Rusiji dr. von Helfferich se bo razpravljalo zlasti o vzhodnih vprašanjih in sicer v prvi vrsti o politiki v obmejnih državah. Glede poljskega vprašanja bo padla definitivna odločitev. Poljski zastopniki, ki se udeležujejo razgovorov upajo, da se pri tej priliki reši tudi vprašanje, kedo postane poljski kralj. Dogodkom v Rusiji se posveti posebna pozornost. Kot zastopnika Poljske se udeležujeta posvetovanj vnanji minister princ Radziwil in poljski poslanik v Berlinu grof Ronikier.

Češki apel na ministrskega predsednika.

Praga, 13. avgusta. Načelnik Češkega svaza, poslanec Stanek, je poslal ministrskemu predsedniku pismo, v katerem zahteva, da se čim prej skliče državni zbor in delegacije z ozirom na to, da je vlada v zadnjem času izdala več naredeb, ki razburjajo javnost, tako n. pr. naredbo o povišanju cene kruha. Končno Český svaz zahteva, da se prično mirovna pogajanja.

Troelstra upa.

A m s t e r d a m, 13. avgusta. Poročevalec socialno demokratičnega organa, »Het Volk« je imel razgovor s Troelstro, v katerem je ta izjavil, da smatra sklep francoskega socialno demokratičnega kongresa, na katerem je protestirala francoska stranka proti oboroženi intervenciji v Rusiji in se izjavila za mednarodno konferenco, ki naj jo skličejo Huysmans, Branting in Troelstra, za ugodno znamenje. Končno je dejal Troelstra, da ga potrjuje predlog Longueta v prepričanju, da se trenutek za krepko politično akcijo od socialistične strani v ententinih državah vedno bolj približuje.

Zabranjeni potni listi.

L u g a n o, 13. avgusta. Angleška vlada je zabranila delegatom delavske stranke in strokovnih organizacij, ki so hoteli odpotovati v Švico pod vodstvom Hendersona, da konferirajo tam s holandskim socialistom Troelstro. Lloyd George je osebno obvestil Hendersona, da je tozadevno interpeliral v vojnem ministertvu, ki pa se je izreklo proti dovolitvi potnih listov. Angleška delavska stranka je sklenila vložiti proti temu oster protest.

Slovanska legija v Ameriki.

Z e n e v a, 13. avgusta. Ameriški vojni minister je dovolil, da se razglase pogoji za sestavo slovanskih legij v Ameriki. Legije bodo sestavljene iz prostovoljcev. Tudi častniki morajo biti Slovani.

Minister Constantinescu aretovan.

B u k a r e š t, 13. avgusta. V Jašu so danes aretovali bivšega ministra Constantinescu, v čegar stanovanju so našli tajno tiskarno. Minister vnanjih zadev, Arion, je v zbornici izjavil, da bi rovarsko delovanje Constantinesca lahko dovedlo do nevarnih agitacij.

Socialistična konferenca v Londonu.

L o n d o n, 13. avgusta. Reuterjev urad poroča, da se bo od 17. do 19. avgusta vršila v Londonu socialistična konferenca, sklicana vsled želje voditelja ameriških delavcev, Gompersa, ki dospe te dni v London. Konferenca se udeleže odposlanstva iz Francije, Belgije, Italije, Srbije, Grške, Portugalske in morebiti tudi iz Rusije.

Irski nacionalisti proti Nemčiji.

L o n d o n, 13. avgusta. V svojem govoru v Blackcocku je vodja irskih nacionalistov, Dillon, izjavil, da je politika »sinfonovcev«, ki vse svoje upanje stavijo v mirovno konferenco, naravnost blazno. Govornik hvaleži boga, da sta demokracija in pravičnost dobili premoč in da Nemčija ne more izvojevati končne zmage. Kakšna bi bila, vpraša Dillon, osoda Irske, če bi leta kot zaveznica premagane Nemčije stopila pred mirovno konferenco.

Amerikanci proti bojkotu Nemčije.

R o t t e r d a m, 13. avgusta. Washingtonski dopisnik londonskih »Times« sviri ponovno pred bojkotom Nemčije. Amerika posveča gospodarski politiki po vojni veliko pozornost. Če tudi se hoče Amerika energično udeležiti vojne, se nikakor ne more ogreti za vojno po vojni, kakor jo priporoča pariška konferenca.

Aprovizacija.

Oddaja mesa. Jutri, v četrtek, dne 15. t. m. bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano po 10 dkg mesa na osebo.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1401 do konca prejmejo goveje meso po znižani ceni v četrtek, dne 15. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 8. do 8. štev. 1401 do 1600, od 8. do pol 9. štev. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. štev. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. štev. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. štev. 2201 do konca.

Mestna posvetovalnica bo za stranke v petek, dne 16. t. m. cel dan zaprta.

Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobse v petek, dne 16. t. m. popoldne v vojni prodajalni v Gosposki ulici strankam z zeleno izkaznico »B« od štev. 901 do 1100. Vsaka oseba dobi četrtil kilograma; kilogram stane 6 kron.

Namočena polenovka na zelene izkaznice B št. 801 do 1600. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 801 do 1600 prejmejo namočeno polenovko v petek, dne 16. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Od 7. do pol 8. št. 801 do 920, od pol 8. do 8. št. 921 do 1040, od 8. do pol 9. št. 1041 do 1160, od pol 9. do 9. št. 1161 do 1280, od 9. do pol 10. št. 1281 do 1400, od pol 10. do 10. št. 1401 do 1520, od 10. do pol 11. št. 1521 do 1600. Stranka dobi za vsako osebo ¼ kg namočene polenovke, kar stane 30 vin. Stranke naj pripravijo drobiž.

Čebula za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo čebulo na zelena nakazila za krompir v petek, dne 16. t. m. popoldne v deški šoli na Ledini (Komenskega ulica.) Določen je tale red: Od pol 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do pol 4. št. 201 do 400, od pol 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do pol 6. št. 601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. — Stranke ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 K. Uslužbenci južne in državne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

Čebula za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo čebulo v petek, dne 16. t. m. dopoldne v deški šoli na Ledini (Komenskega ulica.) Čebula se oddaja na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: Od 8. do 9. št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K. Uslužbenci južne in državne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

Oddaja čebule za zamudnike. Stranke, ki pri razdelitvi niso prišle po čebulo, jo prejmejo v petek, dne 16. t. m. popoldne v deški šoli na Ledini (Komenskega ulica.) S seboj naj prinesejo zelena nakazila za krompir. Uslužbenci državne in južne železnice se morajo izkazati s železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

Razno.

* **Kulturno delo boljševikov.** Na poziv sovjetov ljudskih komisarjev je sestavil komisar za ljudsko prosveto, Lunačarsky listo, po kateri se postavi 63 osebam v Moskvi spomenik. Izmed teh je 31 ruskih in 14 drugih mož. Med Rusi najdemo znana imena, kakor Plehanov, Hercen, Bakrinn, Lavrov, Tolstoj, Dostojevskij, Puškin, Mečnikov, Mendelejev; tuji narodi so zastopani po Marksju, Engelsju, Bebelju, Jauresju, Lafargueju, Spartakju, Tiberiju Grakhu,

Brutu, Baboeufu, Maratu, Robespierreu, Dantonu. Razen teh, ki so po večini politiki in pisatelji, vsebuje lista tudi 18 umetnikov, med temi dva inozemca — Beethovena in Chopina.

* **Danski pisatelj Peter Nansen.** Umrl je v Kodanju, kakor smo že omenili, danski pisatelj Peter Nansen. Rajni je bil rojen v omenjenem mestu leta 1861. ter je živel tam kot ravnatelj Gyldendalskega založništva. Glavna karakteristika njegovih nežnih romantičnih novel in romanov (»Mladi ljudje«, »Julkin dnevnik«, »Božji mir«, »Preskušnja v ognju«) je graciozno razpoložena slika in neki svečano sarkastični ton poln pikanterije in ljubkih humorističnih leskov. Namen učinkuje z dovtipom in ljubkostjo v svojem erotizmu, je odločen do skrajnosti, ali nikdar ne žali. V tem oziru je sicer podoben svojemu rojaku H. Bangu (umrl 1912), ali v gracioznosti ga odločno prekaša.

izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petecjan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Prvovrstno trgovsko podjetje v Trstu išče

: korespondenta :

za nemški jezik večšega stenografije in strojepisja ter italijanščine. — Ponudbe pod šifro »Korespondent« na upravo »Napreja«.

SIGORIN
zatre čudovito naglo
STENICE

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

Žalujoci podpisani naznanjajo, da je dne 12. t. m. umrla po dolgi bolezni

Kristina Kolenc rojena Ličar.

Josip Kolenc, soprog.

Janez Ličar, oče.

Družine: Lapajne, Žigon, Eržen, Regent.

Pogreb se bo vršil v sredo 14. t. m. ob pol 10. uri dopoldne iz hiše žalosti ul. G. Rossini 12.

V TRSTU, dne 12. avgusta 1918.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svoji vkolikor so opravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da dobe nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morajo zglasiti sami, mora prigrasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.